

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.018.01.2022

Pan
dr hab. Rafał Wiśniewski, prof. ucz.
Dyrektor
Narodowe Centrum Kultury
ul. Płocka 13
01-231 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienne zgodnie z treścią Uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli nr KPK-KPO.443.215.2022 z 27 stycznia 2023 r.

P/22/084 – Realizacja projektu pn. „Konwersja cyfrowa domów kultury w wybranych samorządowych
jednostkach kultury województwa mazowieckiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Narodowe Centrum Kultury ¹ , ul. Płocka 13; 01-231 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej Zakres przedmiotowy kontroli	Dr hab. Rafał Wiśniewski prof. ucz., Dyrektor, od 16 stycznia 2017 r. Przygotowanie i realizacja projektu „Konwersja cyfrowa domów kultury” ²
Okres objęty kontrolą	2021-2022 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z uwzględnieniem działań oraz dowodów wytworzonych przed tym okresem, jeżeli miały one istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Rafał Sowa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/132/2022 z 5 września 2022 r.2. Eliza Kurzela, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/141/2022 z 30 września 2022 r.

(akta kontroli str.1-7)

¹ Dalej „Centrum” lub „NCK”.

² Kontrolą objęto działania Narodowego Centrum Kultury dotyczące przygotowania i realizacji I Konkursu grantowego.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Projekt „Konwersja cyfrowa domów kultury” realizowany był w odpowiedzi na rzetelnie ustalone przez Narodowe Centrum Kultury⁵ potrzeby instytucji kultury w zakresie zakupów sprzętu i pozyskania kompetencji umożliwiających im rozwój działań online. Badanie przeprowadzone na próbie 11 wniosków o powierzenie grantu z województwa mazowieckiego nie wykazało nieprawidłowości na etapach przygotowania i przeprowadzenia I-szego konkursu grantowego, na który Centrum pozyskało dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 - 2020⁶ w wysokości 31 287,5 tys. zł.

NCK prawidłowo wykonało zadania związane z promowaniem projektu (o czym świadczy zainteresowanie przewyższające możliwości finansowe projektu) oraz organizacją szkoleń dla grantobiorców z uwzględnieniem ich potrzeb, wynikających z przeprowadzonej ewaluacji. Środki na te zadania zostały wydatkowane w sposób gospodarny. Realizatorów szkoleń wybrano zgodnie z wymogami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷ oraz na podstawie wewnętrznych uregulowań dotyczących udzielania zamówień bez stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych wynikających z zarządzenia nr 15/2021 z 14 kwietnia 2021 r.

W czterech z sześciu badanych projektach grantowych NCK nie dochowało terminu weryfikacji raportów końcowych, przy czym jeden raport został zatwierdzony, mimo że grantobiorca nie odbył jednego z obowiązkowych szkoleń, co było warunkiem realizacji projektu”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Przygotowanie i realizacja projektu „Konwersja cyfrowa domów kultury”

Opis stanu faktycznego

Narodowe Centrum Kultury jest państwową instytucją kultury, nadzorowaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, której statutowym zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju kultury w Polsce.

Przedmiotem działania Centrum⁸ w kontrolowanym okresie było m.in.: inspirowanie i wspomaganie działających w sferze kultury i dziedzictwa narodowego osób fizycznych, prawnych i innych podmiotów; pozyskiwanie środków pozabudżetowych z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej i wykorzystywanie ich na realizację zadań Centrum; tworzenie możliwości podwyższania kwalifikacji kadr zajmujących się działalnością kulturalną oraz wymiany doświadczeń w tym zakresie; prowadzenie i wspieranie działań mających na celu zwiększenie dostępu do kultury i przeciwdziałanie wykluczeniu z uczestnictwa w kulturze. Działania te Centrum realizowało m.in. poprzez: inicjowanie, prowadzenie i wspieranie projektów badawczych, edukacyjnych, kulturalnych, akcji społecznych realizujących cele Centrum, opracowywanie i zlecanie analiz i ekspertyz służących diagnozie oraz prognozowaniu kierunków rozwoju dziedziny objętej zakresem działania Centrum, na terenie kraju i poza jego granicami; organizowanie i prowadzenie kształcenia, szkoleń, doskonalenia zawodowego dla pracowników kultury oraz wolontariuszy i animatorów organizacji pozarządowych; realizowanie programów mających na celu finansowanie

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: NCK lub Centrum

⁶ „Działanie 3.2 »Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej«, oś priorytetowa »Cyfrowe kompetencje społeczeństwa»”.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.; dalej: ustawa Prawo zamówień publicznych”.

⁸ Zadania NCK określał Statut NCK, przyjęty Zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 30 grudnia 2014 r., zmieniony Zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 29 stycznia 2018 r.

lub dofinansowanie zadań podmiotów prowadzących działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w zakresie działalności Centrum.

(akta kontroli str.13-16, 21)

1. Projekt pn. „Konwersja cyfrowa domów kultury” był realizowany w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r.⁹ Rozpoczęcie prac przy projekcie NCK uzasadniały negatywnymi skutkami pandemii Covid-19 dla sektora kultury¹⁰, które spowodowały znaczne ograniczenia w dotychczasowej działalności stacjonarnej. Doświadczenia z realizowanego przez NCK w 2020 r. programu „Kultura w sieci” (ogłoszonego w ramach tarczy antykrzysowej Covid-19) oraz innych programów¹¹ wykazały potrzebę wsparcia domów kultury w zakresie:

- nabycia przez pracowników kompetencji umożliwiających przeniesienie działań do sieci internetowej na większą skalę, rozwój działań online i w konsekwencji unowocześnienie profilu placówek, szczególnie w instytucjach odległych od dużych ośrodków miejskich;
- doposażenia w sprzęt umożliwiający prowadzenie działań edukacyjnych i animacyjnych w sposób cyfrowy, a także tworzenie archiwów mówionych, dokumentacji cyfrowej wydarzeń lokalnych jako nowej roli domów kultury w społeczności lokalnej.

Projekt, jak NCK wskazał w ww. informacji, miał stanowić odpowiedź na ww. potrzeby, przyczynić się do ochrony miejsc pracy w sektorze kultury, stworzyć nowe możliwości działania poprzez wykorzystanie narzędzi cyfrowych, co podniesie kompetencje kadr i zapewni ciągłość działania, szczególnie na terenach gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miast albo powiatów z siedzibą w mieście do 50 tys. mieszkańców.

(akta kontroli str. 22-32)

Zastępca Dyrektora Centrum ds. Profesjonalizacji i Wsparcia Sektora Kultury pan Michał Rydzewski¹² wyjaśnił, że rozmowy w sprawie kondycji domów kultury w trakcie pandemii COVID, realnych możliwości ich działania z użyciem nowoczesnych narzędzi oraz konieczności wsparcia domów kultury jako szczególnej grupy podmiotów, prowadzone były z inicjatywy Dyrektora Narodowego Centrum Kultury. Dyrektor prezentował na różnych forach¹³ stanowisko NCK, wynikające zarówno z badań sektora domów kultury, jak i doświadczeń z realizacji projektów w formule on-line w ramach programów dotacyjnych w 2020 roku, w szczególności programu „Kultura w sieci”. Na potrzeby samego przygotowania projektu nie przeprowadzono dodatkowych analiz. Narodowe Centrum Kultury dysponowało jednak szczegółową wiedzą na temat sektora, wynikającą m.in. z:

⁹ Dz. U. 2022, poz. 1758. W dniu 30 września 2020 r. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak przekazała do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej „MKiDN”) Jarosław Selina wniosek „o złożenie do MFIPR informacji nt. projektu wspierającego samorządowe instytucje kultury w ich cyfryzacji oraz przeniesienia działalności do Internetu”.

¹⁰ Informację zawierającą podstawowe dane o projekcie (temat, wskazanie osi priorytetowej i działania POPC, okres realizacji, wartość projektu i poziom dofinansowania a także cele i uzasadnienie projektu oraz wskaźniki produktu i rezultatu) NCK przedstawił 2 stycznia 2021 r. do MKiDN a następnie 8 stycznia 2021 r. do MFIPR.

¹¹ W analizie z 2 stycznia 2021 r. NCK przedstawiło m.in. dane zrealizowanego programu „Kultura w sieci”: wnioski o dofinansowanie projektów wykorzystujących nowoczesne rozwiązania cyfrowe złożyło 691 domów kultury na kwotę 34,3 mln zł - dofinansowanie dostało 177 podmiotów na 6 mln zł. W ocenie NCK świadczyło to o niewielkim stopniu zaspokojenia potrzeb. W innych programach dotacyjnych („Edukacja kulturalna”, „Kultura dostępna” „Kultura-Interwencje” „EtnoPolska”) NCK również dostrzegło zjawisko przenoszenia działań do sieci internetowej, ze względu na pandemię, co wymagało korygowania regulaminów programów, które nie zakładały finansowania działań on-line.

¹² Dalej Z-ca Dyrektora Centrum.

¹³ M.in. w spotkaniach z przedstawicielami Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej MKiDN), Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej MFIPR) itp.

- przeprowadzenia w 2019 r. kompleksowych badań domów kultury na podstawie próby ponad 1000 instytucji¹⁴. W ich wyniku ustalono m.in. iż studia nagrań posiadało 5% instytucji na wsi i 17% w mieście, a specjalistyczną pracownię filmową odpowiednio 1% i 7%¹⁵;
- zebrania informacji na temat sytuacji instytucji kultury w czasie pierwszych fal pandemii¹⁶, z których wynikało m.in., że zakazy zgromadzeń, ograniczenie możliwości przemieszczania się skutkowało zawieszeniem większości prowadzonych zajęć grupowych – 54% badanych instytucji kultury nie realizowało zajęć w trybie zdalnym (badani zgłaszali braki w sprzęcie oraz luki w kompetencjach cyfrowych);
- badań sytuacji sektora kultury w trakcie pandemii¹⁷ wskazujących m.in. na potrzebę przeznaczenia środków na narzędzia pracy zdalnej (59% badanych wskazywało taką potrzebę); niewykorzystywanie narzędzi do zarządzania projektami i zadaniami (tylko 2% wykorzystywało aplikacje);
- bieżącego monitoringu programów realizowanych w 2020 roku.
(akta kontroli str. 344-347, 2137, 2148-2152, 2157-2174)

Celem projektu¹⁸ było wyposażenie samorządowych instytucji kultury w kompetencje i umiejętności niezbędne do prowadzenia i rozwijania działań jednostek w zakresie edukacji kulturalnej oraz animowania działań kulturalnych w społeczności lokalnej poprzez kompleksowe szkolenia i związane z nimi doposażenie w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań edukacyjnych i animacyjnych. Drugim podstawowym celem była ochrona miejsc pracy i zapewnienie ciągłości działania domów kultury w okresie pandemii - budowanie kompetencji w zakresie działań cyfrowych i doposażenie w sprzęt, przekładające się na możliwość prowadzenia działań w trakcie „lockdownu”. Planowane działania obejmować miały m.in. wybór 200 grantobiorców, szkolenie dla grantobiorców, dokonanie przez grantobiorców analizy potrzeb i zasobów w kontekście wymagań projektu oraz zakupu sprzętu.

(akta kontroli str. 102-107)

Stopień realizacji projektu miał być mierzony za pomocą nw. wskaźników:

- liczby samorządowych instytucji kultury objętych wsparciem – 200;
- liczby osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych oraz objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 – 400 osób, w tym 220 kobiet i 180 mężczyzn;
- wartości sprzętu IT oraz oprogramowania/licencji finansowanych w odpowiedzi na COVID-19 – 24 000,0 tys. zł;
- wartości wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 – 31 287,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 108-110)

Umowę o dofinansowanie projektu „Konwersja cyfrowa” zawarto¹⁹ w dniu 14 kwietnia 2021 r. Wartość projektu wynosiła 31 287,5 tys. zł, w tym: 28 887,5 tys. zł (92,33%) z budżetu środków europejskich i 2 400,0 tys. zł (7,67%) z budżetu państwa. Okres

¹⁴ Efekt tych badań został w roku 2021 wydany w postaci publikacji pn. „Oswajając zmienność. Kultura lokalna z perspektywy domów kultury.

¹⁵ Str. 104 opracowania.

¹⁶ Rocznik Kultury Polskiej 2020 (str. 210 - 214, badanie z kwietnia 2020 r.

¹⁷ M. in. raport Kultura w pandemii (A. Buchner, A. Urbańska, M. Wierzbicka, A. Janus, N. Cetera) - badania realizowane dzięki wsparciu NCK przekazanemu Centrum cyfrowemu w ramach projektu Transformator w okresie od września do listopada 2020 r. i w styczniu 2021 r.

¹⁸ Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014 – 2020, w ramach osi priorytetowej „III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, działania 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej - wersja z lutego 2021 r.

¹⁹ Nr POPC.03.02.00-00-001/21-00 pomiędzy Centrum Projektów Polska Cyfrowa a Narodowym Centrum Kultury, dalej umowa o dofinansowanie.

realizacji projektu określono na 1 marca 2021 r. – 31 grudnia 2022 r. – był to również okres kwalifikowalności wydatków w projekcie.

Umowa o dofinansowanie była zmieniana dwukrotnie:

- w dniu 10 lutego 2022 r. – zmiany dotyczyły doprecyzowania zapisów dotyczących wskazania sposobu prowadzenia szkoleń, opisu szkoleń, zmiany kosztów trzech zadań²⁰, oraz zmniejszenia budżetu mikrokampanii wspierającej proces naboru z uwagi na dużo większe zainteresowanie projektem i wzmocnienie komponentu informacyjno-promocyjnego w bezpośrednich działaniach z grantobiorcami. Koszty całego projektu oraz terminy realizacji projektu nie zostały zmienione;
- w dniu 8 lipca 2022 r.²¹ – zmiany dotyczyły m.in. zwiększenia wartości projektu do 42 287,5 tys. zł, w tym: 39 043,7 tys. zł (92,33%) z budżetu środków europejskich i 3 243,8 tys. zł z budżetu państwa. Zmieniono również termin realizacji projektu do 31 grudnia 2023 r., okres kwalifikowalności wydatków (w tym samym okresie) oraz docelowe wartości wskaźników projektu²².

Ponadto, kluczowe działania uzupełniono o:

- opracowanie katalogu dobrych praktyk (zestawienie najciekawszych projektów animacyjnych i kulturalnych z pierwszego konkursu) – w formie jednolitego dokumentu,
- opracowanie narzędziownika dla instytucji kultury (jak przeprowadzić konwersję cyfrową), opracowanie zestawu narzędzi potrzebnych w edukacji nieformalnej dzieci - na podstawie materiałów i projektów wypracowanych przez grantobiorców.

Powyższe zmiany były związane z planowaną drugą edycją konkursu grantowego.

(akta kontroli str. 73-101, 198-248, 249-301)

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Centrum, rozszerzenie projektu wynikało ze wspólnej inicjatywy NCK i MFiPR. Powodem była chęć rozszerzenia zasięgu projektu o kolejne instytucje objęte wsparciem oraz wykonanie działań wzmocniających rezultaty projektu.

(akta kontroli str. 498, 672)

2. Dyrektor Centrum powierzył²³ nadzór merytoryczny nad realizacją projektu „Konwersja cyfrowa” Zastępcy Dyrektora NCK ds. Profesjonalizacji i Wsparcia Sektora Kultury, który odpowiadać miał za podejmowanie strategicznych decyzji dotyczących realizacji projektu, monitorowanie zgodności przebiegu z harmonogramem i budżetem, akceptację istotnych zmian w projekcie oraz obowiązki związane z nadzorem nad projektem. Dyrektor Centrum powołał w dniu 2 czerwca 2021 r. zespół projektowy, którego prace miał koordynować Kierownik Projektu, a także wspierać proces naboru i nadzór nad grantobiorcami, oraz nadzorować rozliczenie projektów grantowych. Powołanie zespołu projektowego było zgodne z zasadami zarządzania projektem przewidzianymi w umowie o dofinansowanie. Na członków Zespołu projektowego powołano, zgodnie z ww.

²⁰ Zadania 1 (związanych z oceną wniosków), zadania 2 (szkoleń), zadania 3 (realizacji projektów grantowych).

²¹ Aneks bez daty, został podpisany elektronicznie przez reprezentantów stron w dniu 8 lipca 2022 r.

²² Zwiększono m.in. wartości docelowe wskaźników produktu: liczbę osób objętych szkoleniami/doradztwem do 1800, wartości finansowanego sprzętu do 30 000,0 tys. zł i wydatków przeznaczonych na działania związane z pandemią do 42 287,5 tys. zł, liczbę podmiotów objętych wsparciem do 250, wskaźników kluczowych projektu: liczbę osób które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe do 1800 (wskaźnik produktu) i wskaźników specyficznych dla programu: liczbę osób, które rozwinęły kompetencje cyfrowe w zakresie programowania do 1400 i liczbę pozostałych osób dorosłych, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe w zakresie programowania do 1400 (wskaźniki rezultatu bezpośredniego). W ramach wskaźnika specyficznego projektu (wskaźniki produktu): liczba samorządowych instytucji kultury objętych wsparciem wyodrębniono dwa wskaźniki: liczba powiatowych instytucji kultury i liczba wojewódzkich instytucji kultury.

²³ Zarządzeniem nr 24/2021 z 25 maja 2021 r. w sprawie wdrożenia procedur nadzoru nad realizacją projektu.

umową, pracowników Centrum: specjalistów ds. programów dotacyjnych (cztery osoby), specjalistów ds. szkoleń i profesjonalizacji (dwie osoby) i specjalistę ds. rozliczeń. Członkowie zespołu projektowego posiadali doświadczenie odpowiadające zajmowanemu w zespole projektowym stanowisku²⁴.

(akta kontroli str. 35-51)

Centrum opracowało Regulamin konkursu grantowego, w którym określono m.in. zasady wyboru członków Komisji Oceny Merytorycznej²⁵, zasady naboru i tryb składania wniosków, kryteria oceny wniosków (formalne i merytoryczne), zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków i wymagania dotyczące realizacji projektów grantowych. W Regulaminie I-go konkursu nie przewidziano trybu odwoławczego od oceny, a jedynie sporządzanie na żądanie wnioskodawcy, uzasadnienia oceny negatywnej. W załącznikach do ww. Regulaminu zamieszczono m.in. wzór wniosku o grant, wzór umowy, regulamin pracy KOM.

(akta kontroli str. 143-158, 650)

Kryteria oceny projektów grantowych, określone w Regulaminie konkursu dotyczyły:

- oceny korzyści wynikających z realizacji projektu grantowego dla wnioskodawcy (m.in. adekwatność podjętych działań do sytuacji, w której znajduje się wnioskodawca na tle potrzeb opisanej we wniosku grupy odbiorców oferty kulturalnej wnioskodawcy (zakres punktowy 0-10);
- oceny przedstawionych we wniosku informacji o zaistnieniu negatywnych skutków pandemii COVID-19 dla działalności w zakresie animacji kultury i edukacji kulturalnej Wnioskodawcy, powiązanych ze wskazaniem we wniosku zakresu planowanych do wsparcia działań oraz odpowiadających im wydatków, które – odpowiednio do zakresu zaistniałych negatywnych skutków COVID-19 – przyczynią się do ich znoszenia lub przeciwdziałania im w przyszłości (zakres punktowy 0-30);
- oceny czy wydatki ponoszone przez grantobiorców zostaną dokonane w sposób oszczędny, tzn. niezawyżony w stosunku do średnich cen i stawek rynkowych i spełniający wymogi uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz czy zadeklarowane wydatki są racjonalne i niezbędne do osiągnięcia celu przyznawanego grantu (zakres punktowy 0-15);
- oceny projektu grantowego w kontekście działalności kulturalnej wnioskodawcy w okresie 2 ostatnich lat oraz planu rozwoju wnioskodawcy w tym obszarze na najbliższe 3 lata (zakres punktowy 0-5);
- wpływu zakupu wyposażenia na rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej oraz wdrażanie nowoczesnych technologii (zakres punktowy 0-8);
- uwzględnienia działań służących rozwijaniu kompetencji cyfrowych osób zajmujących się edukacją kulturalną i animacją działań kulturalnych oraz przygotowaniu ich do samodzielnego inicjowania działań i nawiązywania współpracy na rzecz tego typu aktywności w społecznościach lokalnych (zakres punktowy 0-12);
- uwzględnienia w opisie projektu grantowego działań służących udostępnieniu efektów projektu osobom ze specjalnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (zakres punktowy 0-12);
- złożenia wniosku przez podmiot, którego organizatorem jest odpowiednio: gmina wiejska, gmina miejsko-wiejska bez ograniczeń liczby mieszkańców oraz gmina miejska lub powiat z siedzibą w miejscowości do 50 tys. mieszkańców,

²⁴ Badaniem szczegółowym objęto próbę trzech pracowników zatrudnionych na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń projektów oraz Kierownika projektu.

²⁵ Dalej także: Komisja lub KOM.

w szczególności oddalonych od dużych ośrodków miejskich ponad 50 km (zakres punktowy 0-8).

(akta kontroli str. 148-149, 336)

Zgodnie z zasadami ustalonymi w Regulaminie I-go konkursu, Dyrektor NCK powołał²⁶ Komisję Oceny Merytorycznej oraz określił regulamin jej prac. Zasady oceny wniosków określone w regulaminie jej prac²⁷ odpowiadały zasadom określonym w Regulaminie I-go konkursu, tj. m.in. przewidywały ocenę punktową wg kryterium ocen; zasady postępowania w przypadku rozbieżności w ocenie powyżej 30 pkt, wymagające oceny trzeciego eksperta. Oceny Komisji nie wymagały uzasadnienia, co wynikało z zasad określonych w regulaminie prac KOM.

Sposób wyboru członków KOM był zgodny z zasadami określonymi w Regulaminie I-go konkursu, tj. do komisji powołano 14 osób, w tym 12 pracowników NCK oraz dwóch ekspertów zewnętrznych. Wybrani członkowie KOM spełniali kryteria, określone w Regulaminie I-go konkursu. Regulamin ten został opublikowany na stronie BIP NCK. W §4 Regulaminu KOM określono zasady postępowania w przypadku zaistnienia konfliktu interesów przy ocenie wniosków, polegające na wyłączeniu z czynności związanych z rozpatrywaniem wniosków członka KOM z własnej inicjatywy, z inicjatywy bezpośredniego zwierzchnika lub Dyrektora NCK. W przypadku stwierdzenia, iż konflikt interesów miał wpływ na ocenę wniosków, Regulamin KOM przewidywał też możliwość unieważnienia przez Dyrektora NCK oceny pojedynczego wniosku, całości lub części procedury oceny wniosków. W I-szym konkursie grantowym takie sytuacje nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 52-61, 188-189, 499, 672)

3. Zaplanowane w umowie o dofinansowanie działania w zakresie informacji i promocji projektu zostały zrealizowane. Publikacje o projekcie zamieszczano na stronie internetowej Centrum oraz w mediach społecznościowych (Facebook i kanał „YouTube”). W dniu 16 kwietnia 2021 r. zorganizowano briefing dotyczący projektu²⁸ i ogłoszono konkurs grantowy²⁹ wskazując m.in., że jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej³⁰. Ogłoszenie w sprawie naboru, określało (zgodne ze schematem grantowym) zasady, tryb i termin naboru wniosków. W trakcie projektu publikowano m.in.: informacje dotyczące przedłużenia naboru wniosków³¹, wyników konkursu³², realizacji i dostępności szkoleń lub webinarów³³, realizowanych przez instytucje kultury zakupów sprzętu wspierającego konwersję cyfrową³⁴. Opublikowane materiały i filmy prezentowały grafiki dotyczące projektu oraz były oznaczone znakami Unii Europejskiej i Funduszy Europejskich.

(akta kontroli str. 510-512, 681-690)

Wydatki na działania promocyjne (wg stanu na 5 września 2022 r.) wyniosły 303,7 tys. zł (co stanowiło 50,4% planowanych wydatków w kwocie 603,2 tys. zł) i nie przekroczyły łącznych kosztów określonych w umowie i aneksach do umowy.

²⁶ Zarządzeniem nr 29/2021 z 11 czerwca 2021 r.

²⁷ Dalej Regulamin KOM.

²⁸ <https://www.facebook.com/kadrukulturyrack/videos/472186674123042>

²⁹ <https://www.facebook.com/NarodoweCentrumKultury/videos/508991587177741/>

³⁰ W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 3 „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, Działanie nr 3.2 „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej”.

³¹ https://nck.pl/dotacje-i-stypendia/dotacje/granty/konwersja-cyfrowa-domow-kultury/aktualnosci/konkurs-grantowy-nabor?fbclid=IwAR30EItZ_f1k0WoE_66f7sDh4CDmfvBJwTNBrqAQ67Dp84xKiD0L7SFCCj4

³² <https://nck.pl/dotacje-i-stypendia/dotacje/granty/konwersja-cyfrowa-domow-kultury/aktualnosci/wyniki-naboru-do-konkursu-grantowego>

³³ https://www.facebook.com/NarodoweCentrumKultury/posts/pfbid0b415kQ5sUjRQpcuESE3C5o1MyXsoG5SV_RZ5d91eQbVq1kd1VXs8oRcZGGGFKwaFKI

³⁴ <https://www.facebook.com/NarodoweCentrumKultury/posts/pfbid02fd2bZhXQoCGXfbXU1E8GDtVDxWZQLK581Y7A6j5ws5BWWHw3q6pqyedneT5VxciFI>

Według wniosku składanego do Instytucji Pośredniczącej rozliczającego zaliczkę, koszty w poszczególnych pozycjach dla tego zadania³⁵ wyniosły:

- zarządzanie projektem - 128,5 tys. zł (42% z planowanej wartości zadania w kwocie 306,0 tys. zł),
- organizacja promocji konkursów grantowych - 161,1 tys. zł (115% z planowanej wartości zadania w kwocie 140,0 tys. zł),
- organizacja promocji podsumowania projektu - 14,1 tys. zł (9% z planowanej wartości zadania w kwocie 157,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 434-479)

Zastępca Dyrektora Centrum wyjaśnił, że zwiększenie wydatków ponad plan w jednej z trzech pozycji kosztów wynikało z wartości udzielonych zamówień publicznych.

(akta kontroli str. 97, 431-432)

Umowa o dofinansowanie przewidywała w §20 pkt 3 ppkt 1 możliwość przesunięć pomiędzy kategoriami wydatków, jeżeli wynika to z wartości udzielonych zamówień publicznych. Zgodnie z §20 pkt 4 ppkt 3 przesunięcia nie doprowadziły do zwiększenia kosztów na działania promocyjne.

(akta kontroli str. 96-97)

Ustalony pierwotnie na 10 maja 2021 r. termin naboru wniosków w konkursie grantowym nr 1 został przedłużony do 21 maja 2021 r., ze względu na duże zainteresowanie wnioskodawców. W pierwotnie wyznaczonym terminie do NCK wpłynęło 670 wniosków, a do końca konkursu po przedłużeniu 1252 wnioski, podczas gdy (wg informacji przekazanej przez Zastępcę Dyrektora Centrum) na koniec 2020 r. działalność prowadziło 2541 centrów, domów i ośrodków kultury, w tym 247 na Mazowszu.

(akta kontroli str. 499, 582)

4. W I-szym konkursie grantowym wnioski złożyło 1252 podmiotów, z czego 31 wniosków zostało wycofanych. Ocenie poddano 1221 wniosków, w tym 123 złożone przez instytucje kultury z województwa mazowieckiego³⁶, z czego:

- 202 wnioski (w tym 18 z woj. mazowieckiego) zostały poddane tylko ocenie formalnej i ze względu na błędy nie zostały dopuszczone do oceny merytorycznej;
- 1019 wniosków (w tym 105 z woj. mazowieckiego) uzyskało pozytywną ocenę formalną i zostało objętych oceną merytoryczną, w wyniku której negatywnie rozpatrzono 819 wniosków (w tym 97 z woj. mazowieckiego), a do dofinansowania zakwalifikowano 200 wniosków (w tym 26 z woj. mazowieckiego).

Łączna kwota przyznanego dofinansowania dla instytucji kultury z województwa mazowieckiego wynosiła 3 527,2 tys. zł.

Według danych NCK od podmiotów z gmin miejskich i powiatów z siedzibą w miejscowości do 50 tys. mieszkańców wpłynęło 915 wniosków (w tym 88 z woj. mazowieckiego). Centrum nie przedstawiło danych dotyczących liczby podmiotów, które złożyły wnioski w konkursie, według rodzaju gminy, tj. przez podmioty, których organizatorem jest gmina wiejska lub gmina wiejsko-miejska.

(akta kontroli str. 62, 303-331)

5. Szczegółowym badaniem objęto sposób postępowania przy dokonywaniu oceny formalnej i merytorycznej w przypadku pięciu wniosków odrzuconych ze względów

³⁵ Stan na 5 września 2022 r.

³⁶ Dalej także: woj. mazowieckie.

formalnych³⁷, pięciu wniosków poddanych ocenie merytorycznej, które nie uzyskały dofinansowania³⁸ oraz sześciu wniosków, które uzyskały dofinansowanie³⁹.

(akta kontroli str. 691, 730-808, 1128-1144, 1367-1381, 1514-1528, 1779-1931)

W wyniku badania ustalono, iż oceny formalnej i merytorycznej wniosków dokonywano na kartach oceny wniosków, na których wskazywano, czy wniosek spełnia wymogi formalne oraz wskazywano liczbę punktów oceny merytorycznej każdego z ekspertów i średnią ocenę punktową, zgodnie z wymogami Regulaminu konkursu.

(akta kontroli str. 692, 730-808, 1128-1931)

Analiza pięciu wniosków odrzuconych ze względów formalnych⁴⁰ wykazała, że we wszystkich przypadkach zostały ocenione zgodnie z przyjętymi wymogami jako niespełniające kryteriów, tj. dwa⁴¹ z nich złożyły podmioty nieuprawnione – biblioteki, w skład których nie wchodziły ośrodki kultury lub centra kultury sztuki, a trzy⁴² wykazały we wnioskach koszty niezgodne z wykazem kosztów kwalifikowanych, określonych w rozdz. VII Regulaminu konkursu.

(akta kontroli str. 691)

Oceny merytoryczne wniosków spełniających wymagania formalne dokonywane były zgodnie z Regulaminem konkursu, tj. każdy z badanych 11 wniosków został oceniony przez dwóch ekspertów, w zakresie tych samych kryteriów, a w badanej próbie nie wystąpiły rozbieżności w ocenie powyżej 30 pkt., co skutkowało dokonaniem oceny przez trzeciego eksperta. Końcowa ocena była, zgodnie z przyjętymi zasadami, sumą średnich ocen za poszczególne kryteria.

(akta kontroli str. 67, 71-72, 1518, 1526, 1684, 1688)

W I-szym konkursie 10 wnioskodawców wystąpiło o uzasadnienie oceny, w tym dwóch⁴³ z województwa mazowieckiego. Nie wystąpił przypadek rezygnacji z zawarcia umowy o dofinansowanie projektu grantowego. W jednym przypadku grantobiorca⁴⁴ wypowiedział umowę, z uwagi na trudną sytuację kadrową - odejście z pracy Dyrektora i braku zatrudnienia innych pracowników, poza główną księgową.

(akta kontroli str. 411-428, 650)

Na realizację projektu, zgodnie z wnioskiem i umową o dofinansowanie oraz założeniami I-go konkursu zawarto umowy o powierzenie grantu z 200 podmiotami, na łączną kwotę 26 430,5 tys. zł. Najwyższa wartość przyznanego dofinansowania wyniosła 184,7 tys. zł (wnioskowana 200 tys. zł) a najniższa - 66,8 tys. zł

³⁷ Nr: 7739/21; 10140/21; 10009/21; 10059/21; 10121/21.

³⁸ Nr: 9884/21 Ostrołęckiego Centrum Kultury „Cyfryzacja Kultury w Ostrołęckim Centrum Kultury”; 9918/21 Regionalnego Centrum Kultury Kurpiowskiej im. ks. Wł. Skierkowskiego w Myszyńcu „Cyfrowa kultura w RCKK”; 7733/21 Domu Pracy Twórczej „Bajka” w Łaskarzewie „Zakup wyposażenia dla Domu Pracy Twórczej „Bajka”; 10031/21 Sokołowskiego Ośrodka Kultury w Sokolowie Podlaskim „Sokołowska kultura w przestrzeni cyfrowej”; 7701/21 Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Lipowcu Kościelnym „Cyfrowy dostęp do kultury w Gminie Lipowiec Kościelny”.

³⁹ Nr: 7514/21 projekt „Cyfryzacja COEK Studio Ciechanów” Ciechanowskiego Ośrodka Edukacji Kulturalnej Studio - dalej COEK Studio; 7762/21 projekt „System rejestracji audiowizualnej Domu Kultury w Zwoleniu” Dom Kultury w Zwoleniu - dalej DK w Zwoleniu; 8104/21 projekt „Grodzisk Mazowiecki łączy pokolenia i likwiduje bariery” Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki - dalej OKG Grodzisk Mazowiecki; 8036/21 projekt „Marecki Ośrodek Filmowy” Marecki Ośrodek Kultury im. Tadeusza Łużyńskiego - dalej MOK w Markach; 10034/21 projekt „Modernizacja cyfrowa Nadarzyńskiego Ośrodka Kultury” Nadarzyński Ośrodek Kultury - dalej NOK w Nadarzynie; 9828/21 projekt „Cyfrowa modernizacja Grójeckiego Ośrodka Kultury” Grójecki Ośrodek Kultury - dalej GOK w Grójcu.

⁴⁰ Wnioski nr: - nr 10009/21 Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektronia” w Radomiu, nr 10059/21 Biblioteki Publicznej w Broku, nr 10121/21 Centrum „Łowicka” Dom Kultury w Dzielnicy Mokołów m.st. Warszawy, nr 10140/21 Centrum Kultury w Łomiankach i nr 7739/21 Gminnej Biblioteki Publicznej w Rzekuniu.

⁴¹ Wnioski nr 7739/21; 10059/21.

⁴² Wnioski nr 10140/21, 10009/21 i 10121/21.

⁴³ Wniosek nr 8289/21 Centrum Kultury Wisła w Wyszogrodzie i nr 10110/21 Domu Kultury Uśmiech w Ożarowie Mazowieckim.

⁴⁴ Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radecknicy - województwo lubelskie.

(wnioskowana 80,0 tys. zł). Niższe od wnioskowanego wartości dofinansowania wynikały z przekroczenia przez 200 najwyższych punktowych projektów łącznej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie o 4610,7 tys. zł (31 041,2 tys. zł). KOM na posiedzeniu w dniu 13 lipca 2021 r. ustaliła, że dofinansowanie zostanie przyznane w oparciu o liczbę punktów, tj.:

- od 83,5 pkt. do 85,5 pkt. dostaną 81% wnioskowanej kwoty,
- od 85,51 pkt do 90 pkt. dostaną 84,08% wnioskowanej kwoty,
- od 90,01 pkt do 94 pkt. dostaną 89,50% wnioskowanej kwoty,
- powyżej 94,01 pkt. dostaną 93,28% wnioskowanej kwoty.

Analiza sześciu wniosków objętych badaniem szczegółowym, które otrzymały dofinansowanie wykazała, że dofinansowanie przyznano zgodnie z ustaleniami KOM.
(akta kontroli str. 71-72, 303-330)

Z przyznanych środków w wysokości 31 287,5 tys. zł, NCK wykorzystało łącznie⁴⁵ 29 449,2 tys. zł, tj. 94,1% w tym na:

- zadanie 1 (wyłonienie grantobiorców – zadanie zakończone) 166,5 tys. zł, tj. 100% planowanych środków,
- zadanie 2 (szkolenia dla grantobiorców – 2010,6 tys. zł, tj. 68,72% z planowanych 2 925,8 tys. zł,
- zadanie 3 (realizacja projektów grantowych)⁴⁶ - 26 817,4 tys. zł, tj. 98,2% z planowanych 27 110,2 tys. zł,
- zadanie 4 (monitoring projektów i ewaluacja szkoleń) – 97,2 tys. zł, tj. 62,8% z planowanych 156,0 tys. zł,
- zadanie 5 (rozliczanie projektów grantowych, ewaluacja projektu) – nie ponoszono do tego dnia kosztów z planowanych 364,5 tys. zł,
- zadanie 6 (promocja projektu) - 197,6 tys. zł, tj. 64,17% z planowanych 308,0 tys. zł,
- koszty pośrednie 159,1 tys. zł, tj. 62,0% z planowanych 256,5 tys. zł.

Wykonane koszty nie przekroczyły limitów wynikających z umowy o dofinansowanie.
(akta kontroli str. 2116-2129)

7. Wyплаты środków dla grantobiorców⁴⁷ dokonano zgodnie z zawartymi umowami, tj. w ciągu 14 dni od przekazania grantobiorcom podpisanych przez obie strony umów.
(akta kontroli str. 410)

8. W ramach zaplanowanego w projekcie zadania 2 „Realizacja pakietu szkoleń dla grantobiorców”, przewidzianego w umowie o dofinansowanie oraz zgodnie z zakresem określonym w Regulaminie konkursowym oraz umowach z grantobiorcami, Centrum zorganizowało szkolenia dla grantobiorców, tj.:

- dwudniowe szkolenie stacjonarne dla każdego z grantobiorców dotyczące projektowania oferty kulturalnej on-line (m.in. diagnozy zasobów) w okresie od 15 listopada 2021 r. do 7 lutego 2022 r.;
- tutoring cyfrowy w okresie od 4 listopada 2021 r. do 16 maja 2022 r. w wymiarze 15h w 199 na 200 instytucji, które podpisały umowy o dofinansowanie⁴⁸.
W wyniku przeprowadzonego tutoringu zdefiniowano dobre praktyki i mocne strony instytucji jak też problemy instytucji kultury dotyczące:

⁴⁵ Wg danych zawartych we wniosku o płatność za 11 czerwca 2022 r. (zawierającym wartość wg pierwotnej umowy - bez organizacji i realizacji II konkursu grantowego).

⁴⁶ Łączne koszty grantów oraz kosztów zarządzania projektem i usług zewnętrznych w ramach zadania.

⁴⁷ Badaniem objęto 10 umów z następującymi podmiotami: Miejskim Ośrodkiem Kultury w Pionkach; Miejskim Domem Kultury w Ostrowi Mazowieckiej; Ośrodkiem Kultury w Górze Kalwarii; Powiatowym Centrum Kultury i Promocji w Miętnej oraz sześciu projektach wskazanych w pkt. 5 wystąpienia, w których NIK prowadziła kontrole u grantobiorców.

⁴⁸ Jedną z instytucji w województwa lubelskiego wycofała się z realizacji projektu.

- sytuacji kadrowej, w szczególności małej liczby pracowników, problemów z podziałem i delegowaniem zadań; niskiej motywacji pracowników zarówno do udziału w projekcie jak i transformacji cyfrowej, brak utożsamiania się z miejscem pracy⁴⁹;
- sytuacji finansowej uniemożliwiającej działania w sieci, planowanie nowych działań;
- problemy z dokonywaniem zakupów – nieznaną przepisy prawa zamówień publicznych;
- szkolenia on-line i webinaria w trzech blokach tematycznych: projektowanie oferty programowej on-line, narzędzia internetowe i zarządzanie. Zorganizowano 22 szkolenia on-line, w których uczestniczyło 441 osób i dziesięć webinarów, w których uczestniczyły 1804 osoby. Tematyka szkoleń i webinarów odpowiadała blokom tematycznym wskazanym w umowie o dofinansowanie oraz potrzebom wynikającym z przeprowadzonej w ramach pierwszego etapu szkoleń ewaluacji, tj. m.in.: budowanie publiczności (online, offline); formy komunikacji i publikacji internetowych, dokonywania zamówień publicznych. Zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie projektu, NCK po zrealizowaniu 200 szkoleń stacjonarnych na podstawie ankiet wypełnionych przez 982 spośród 1637 uczestników, przeprowadziło ewaluację, w wyniku której wskazano potrzeby w zakresie przeprowadzenia szkoleń w drugim etapie, m.in. w następujących obszarach⁵⁰: zarządzanie zespołem (komunikacja i integracja pracowników domów kultury, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu); projektowanie działań kulturalnych dla odbiorców (wykluczonych cyfrowo, młodzieży, seniorów); budowania rozpoznawalnej marki domu kultury; wiedza na temat narzędzi cyfrowych umożliwiających pracę zdalną, prowadzenie spotkań, kursów i webinarów, organizowanie transmisji, tworzenie podcastów, usprawnianie edycji materiałów audiowizualnych powstających w ramach oferty instytucji; podstawy koncepcji budowania publiczności uwzględniającej aspekt badania potrzeb dotychczasowych odbiorców treści i społeczności lokalnej, w której funkcjonuje instytucja kultury; prowadzenie zdalnej edukacji kulturowej i animacji; mapowanie zasobów instytucjonalnych i lokalnych; projektowanie planu rozwojowego instytucji kultury.

(akta kontroli str. 815-887, 809-814, 915-925)

Na szkolenie stacjonarne i tutoring dla 200 grantobiorców wydatkowano 1637,0 tys. zł, a na szkolenia online i webinaria 187,4 tys.⁵¹ zł (łącznie 32 szkolenia i webinaria o wartości od 1,8 tys. zł do 4,0 tys. zł). Realizatorów szkoleń⁵² wybierano zgodnie z wymogami ustawy Prawo zamówień publicznych oraz na podstawie wewnętrznych uregulowań dotyczących udzielania zamówień bez stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych wynikających z zarządzenia nr 15/2021 z 14 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str. 468-470, 809-814)

NCK zapewniło też możliwość odbycia konsultacji z ekspertem zewnętrznym ds. dostępności, które odbywały się w terminie od 23 listopada 2021 do 19 sierpnia

⁴⁹ Zaleceniem z tym przypadkiem była praca nad relacjami w zespole.

⁵⁰ Raport z realizacji 200 szkoleń stacjonarnych w siedzibach grantobiorców. 3.5 Praca zespołowa w instytucji kultury (kompetencje w zakresie zarządzania instytucją, systemowe działania na rzecz rozwoju instytucji).

⁵¹ Wg danych z wniosku sprawozdawczego z 5 września 2022 r.

⁵² Badaniem szczegółowym objęto trzy zamówienia o łącznej wartości 1645,6 tys. zł, tj.: Szkolenia stacjonarne dla 200 grantobiorców o wartości 1637,9 tys. zł oraz dwa szkolenia: „Preprodukcja i postprodukcja materiału wideo” (3,7 tys. zł) oraz „Autoprezentacja - jak wyglądać profesjonalnie” (4,0 tys. zł).

2022 r. Tylko jeden grantobiorca z województwa mazowieckiego⁵³ skorzystał z ww. wsparcia w zakresie zakupu sprzętu, dostosowania witryn www, dostępności planowanych działań on-line, współpracy z odbiorcami z niepełnosprawnością itp. Koszty konsultacji, na dzień 29 sierpnia 2022 r., wyniosły 15,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 1084-1116)

9. Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie oraz umów z grantobiorcami⁵⁴, monitoring realizacji projektu odbywać się miał za pomocą systemu teleinformatycznego SL2014, a monitoring projektów za pomocą Systemu Obsługi Programów (SOP) - kwartalnie⁵⁵.

Analiza sześciu badanych umów wykazała, że Centrum prowadziło monitoring projektów grantowych zgodnie z przyjętymi założeniami - kwartalne sprawozdania składane były poprzez SOP, każda z jednostek złożyła trzy sprawozdania kwartalne (za trzeci kwartał 2021, za czwarty kwartał 2021 r. oraz za pierwszy kwartał 2022 r.).

Raporty kwartalne zawierały, m.in. opis zrealizowanych działań, wykaz dowodów księgowych ponoszonych w ramach projektów wydatków oraz poziom realizacji wskaźników.

(akta kontroli str. 1981-2037)

Centrum, zgodnie §10 i §12 umowy o dofinansowanie, za pośrednictwem systemu SL2014, raportowało, m.in. o realizacji poszczególnych zadań w projekcie, realizacji planu kosztów, osiągniętych poziomach wskaźników dla projektu, przekazywało wnioski o zaliczkę i wnioski rozliczające przekazane zaliczki.

(akta kontroli str. 946-1017, 2116-2129)

10. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do Schematu grantowego (załącznik do umowy POPC.03.02.00-00-0001/21-00.), po wyłonieniu grantobiorców NCK był zobowiązany do opracowania planu kontroli projektów oraz planu kontroli trwałości projektów. Plan kontroli projektów miał być przekazany do Instytucji Pośredniczącej, w ciągu jednego miesiąca od ogłoszenia wyników naboru, a roczny plan kontroli trwałości do 15 maja roku poprzedzającego przyjęcie planu (w 2022 r. wyjątkowo do 15 sierpnia 2022 r.). W terminie określonym w pierwotnej umowie o dofinansowanie Centrum nie opracowało ww. dokumentów.

(akta kontroli str.191-197, 579-583)

Zastępca Dyrektora Centrum wyjaśnił, że realizacja ww. obowiązków okazała się niemożliwa. Zgodnie z brzmieniem umowy po wprowadzonych w 2022 r. zmianach, termin opracowania planu kontroli projektu określono na 28 lutego (nie wskazano którego roku), a termin opracowania planu kontroli trwałości na 31 października 2022 r. Zmieniona umowa nie nakładała na Centrum obowiązku przedstawiania planów kontroli do Instytucji Pośredniczącej.

(akta kontroli str. 589)

Z dniem 16 lutego 2022 r. dyrektor NCK wprowadził procedurę kontroli projektów grantowych w ramach projektu „Konwersja cyfrowa domów kultury”, zawierającą m.in. metodykę doboru próby, w tym sposób przeprowadzenia analizy ryzyka i wyboru projektów do kontroli na jej podstawie. W dniu 17 lutego 2022 r., zgodnie z terminem wynikającym z umowy o dofinansowanie i na podstawie przyjętej metodyki doboru projektów grantowych do kontroli, Dyrektor NCK⁵⁶ zatwierdził plan kontroli projektów grantowych. W III-IV kwartale 2022 r. zaplanowano kontrole u 10 grantobiorców, w tym pięciu dobranych w wyniku analizy ryzyka i pięciu dobranych losowo. Do dnia

⁵³ MKD z Mławy (5 godzin konsultacji).

⁵⁴ Sześć badanych szczegółowo umów.

⁵⁵ Na stronie internetowej NCK (<https://nck.pl/dotacje-i-stypendia/dotacje/programy-dotacyjne-nck/dom-kultury/aktualnosci/system-obslugi-programow-nck-webinarium>) zamieszczono film instruktorzowy dotyczący stosowania systemu.

⁵⁶ Zarządzeniem nr 17/2022 z 17 lutego 2022 r.

zakończenia kontroli, wszystkie wszczęte przez NCK kontrole były w toku. W kontrolowanym okresie nie przeprowadzono żadnej kontroli doraźnej.

(akta kontroli str. 581,584,620-622)

11. Na dzień 28 października 2022 r.⁵⁷ ze 199 projektów rozliczono 108 raportów końcowych na kwotę 12 796,1 tys. zł. Na podstawie §14 umów o powierzenie grantu, do NCK grantobiorcy zwrócili 0466,3 tys. zł (w tym 38,9 tys. zł odsetek) z czego 465,0 tys. zł z własnej inicjatywy i 1,3 tys. zł w wyniku weryfikacji raportów. Z 26 projektów realizowanych przez jednostki z województwa mazowieckiego, rozliczono 13 projektów na kwotę 1546,7 tys. zł. Na podstawie §14 umów o powierzenie grantu, do NCK zwrócono 78,3 tys. zł (w tym 6,6 tys. zł odsetek), z czego 77,8 tys. zł z własnej inicjatywy i 0,5 tys. zł w wyniku weryfikacji raportów.

(akta kontroli str. 655-658)

Szczegółowe badanie sześciu umów wykazało, że we wszystkich przypadkach umowy grantowe zostały zmienione przed dokonaniem końcowego rozliczenia, a strony zawarły stosowne aneksy do umowy i dokonały aktualizacji wniosków. W przypadku dwóch umów, grantobiorcy dokonali zmian w wydatkach pomiędzy pozycjami w preliminarzu kosztów, nie informując NCK w terminie określonym w umowie.

(akta kontroli str. 673, 678, 1117-1127 1298, 1312,1513,1619,1762,1913, 2037)

Wszyscy ww. grantobiorcy złożyli raporty końcowe w terminach wynikających z umowy. Do dnia 24 października 2022 r. zostały zweryfikowane i zatwierdzone trzy raporty, ale tylko w dwóch przypadkach⁵⁸ NCK dotrzymał 30-dniowego terminu na rozliczenie umowy (szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). W przypadku jednego z sześciu badanych projektów, NCK rozliczył raport końcowy i tym samym wykonał umowę o powierzenie grantu pomimo, iż grantobiorca nie odbył jednego z dwóch obowiązkowych szkoleń (szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 673, 678)

12. Na dzień 28 października 2022 r. poziom osiągnięcia zaplanowanych i wskazanych we wniosku o dofinansowanie wskaźników dla I-go konkursu wynosił:

- 199 samorządowych instytucji kultury objętych wsparciem z planowanych 200. Wskaźnik nie został osiągnięty z powodu wycofania się jednego z grantobiorców z projektu⁵⁹;
- 1542 osoby objęto szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych przy planowanych 400 osobach, w tym 866 kobiet (planowano 220) i 676 mężczyzn (planowano 180);
- wartość sprzętu IT oraz oprogramowania/licencji finansowanych w odpowiedzi na COVID-19 [PLN] (CV 4) – 23 638,7 tys. zł (z planowanych 24 000,0 tys. zł)
- wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 – 29 607,3 tys. zł (z planowanych 31 287,5 tys. zł)

Na dzień zakończenia kontroli wartość wskaźników dotyczących osiągniętych kompetencji cyfrowych w zakresie programowania była w trakcie weryfikacji.

(akta kontroli str. 655-658)

Zastępca Dyrektora Centrum wyjaśnił, że nieosiągnięcie poziomu wskaźników finansowych wynika z oszczędności w projekcie. W związku z przedłużeniem terminu

⁵⁷ Dzień zakończenia czynności kontrolnych w NCK.

⁵⁸ Raport Domu Kultury w Zwoleniu z 1 lipca 2022 r. i Ośrodka Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki z 7 lipca 2022 r. Raporty zatwierdzono odpowiednio w dniach 7 września 2022 r. i 25 sierpnia 2022 r. po podjęciu w ciągu 30 dni od daty założenia, zgodnie z umowami grantowymi, działań weryfikacyjnych przez pracowników NCK.

⁵⁹ Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radecznicy (woj. lubelskie) w dniu 4 marca 2022 r. z powodu trudnej sytuacji kadrowej wypowiedziało umowę.

realizacji projektu oszczędności zostały przesunięte na działania realizowane w IV kwartale 2022 r. i w 2023 r.

(akta kontroli str. 499)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowa weryfikacja raportów końcowych z realizacji projektów grantowych w czterech z sześciu badanych umów o powierzenie grantu. W jednym przypadku, dotyczącym złożonego 29 czerwca 2022 r. raportu CEOK Studio, który NCK zatwierdziło 7 września 2022 r. pierwszych czynności weryfikacyjnych dokonano 3 sierpnia 2022 r., tj. po upływie 30 dni od przekazania raportu. W pozostałych trzech przypadkach dotyczących raportów złożonych w dniach 13 i 14 września 2022 r., NCK do 19 października 2022 r. nie dokonało weryfikacji, mimo upływu 30 dniowego terminu określonego w §5 pkt 8 umów o powierzenie grantu. Opóźnienia, jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Centrum wynikały z kulminacji prac związanych ze zmianą zakresu realizacji zadania.

(akta kontroli str. 498, 1312, 1513, 1619, 1762, 1913, 2037)

2. Nierzetelna weryfikacja raportu końcowego jednego z grantobiorców (COEK Studio), skutkująca zatwierdzeniem raportu, mimo nieodbycia wszystkich obowiązkowych szkoleń organizowanych przez NCK, do czego grantobiorca był zobowiązany na podstawie Rozdziału IV pkt. 1 ppkt 2 Regulaminu konkursu i §4 pkt. 2 ppkt 3 umowy grantowej⁶⁰, a które zostały w raporcie wykazane jako zrealizowane. Raport nie spełniał zatem wymogu poprawności, określonego w §5 pkt 6 ppkt 1 umowy o powierzenie grantu, a mimo to został zatwierdzony i rozliczony przez NCK.

(akta kontroli str. 673, 677-678, 1118-1127, 1296, 1312)

Zastępca Dyrektora Centrum wyjaśnił, że w ramach prowadzonego monitoringu działań, grantobiorcę informowano o potrzebie odbycia szkolenia, natomiast nie udzielił wyjaśnień, dlaczego zatwierdzono raport zawierający niezgodne ze stanem faktycznym dane. Wskazał ponadto, iż mając na uwadze standardy projektu, NCK dopełni staranności, aby pracownicy ww. instytucji wzięli udział w szkoleniach realizowanych od stycznia 2023 r. w ramach II naboru grantowego.

(akta kontroli str. 673, 677-678)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o podjęcie działań mających na celu zapewnienie rzetelnej weryfikacji raportów końcowych z rozliczenia projektów grantowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

⁶⁰ Nr 175/2021/KCDK.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 14 listopada 2022 r.

Kontrolerzy
Rafał Sowa
Główny specjalista k.p.
/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Dyrektor
/.../

Eliza Kurzela
Starszy inspektor k.p.
/.../

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał Michał Musioł p.o. Dyrektor Delegatury NIK w Warszawie.

p.o. DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie

Michał Musioł